

tem jim morash pa rane samasati, ali s zepivnim volkam, ali pa s nekim drugim ljupilam, ktero je njega dni imenitni in saflusheni drevoréjiz, zhaftitljivi fajmoshter I. L. Krist is jilovze, mladiga krávjeka, krávjih dlak in terpentinove smole delati uzhl.

Ljupilo, s katerim se rane na sadnim drévju samashejo, se takó le naredi: Vsemi obilno pest jilovze in ravno toliko krávjeka, dvé pesti kravjih dlak in en funt terpentinove smole.

Jilovza, ktera nima ne kamnita ne peskena biti, se narprej s vodó smesha in tako vmede, de je nekimu terdimu ljupilu ali kasli enaka. Potem se krávjeka in krávjih dlak sraven perde ne, ktere morajo prav narahlo rasmikane biti, de se loshej rasprosté in med jilovzo pomeshati pusté; sdaj se v neki zhrepini na pezhi, ali na sherjavzi raspuštena in rastopljena terpentinova smola sraven dene, prav dôbro mesha, dokler se terpentin nekimu ljupilu enak med popreshne rezhi do dobriga pognede. — Nar loshej in hitreji se pa vse skup smesha, zhe se s krávjekam in krávjo dlako pognedena jilavza na kakshni klopi ali misi ploshnato rasgnede, in terpentin nanjo vlije, urno vse skupej tako dolgo mede, dokler imenovano ljupilo dôber klej postane, s katerim se drevésne rane samashejo, kolikor je treba.

Tak klej se mora v kakshen mehur savesati in v vódo djati, ali v neki posodi dôbro pokriti, in po sleherni rabi v semljo sakopati, de smerej mehák ostane, in se na sraku ne posufhi in terd ne postane.

F. Schmidt v Shishki.

Velika nozh.

Velika nozh je nar vezhi zerkveni prasnik zeliga leta, po katerim se nastóp drusih prasnikov ravna. Nedelja in pondeljik se prasnujeta. Per Nizejfkimu zerkvenimu sboru v létu 325 po Kristufovemu rojstvu je bilo namrezh sapovedano, de se ima velika nozh po všim kerfhanstvu ob enakim zhasu in vselej pervo nedeljo po spomladanjfki polni luni — to je, po ti, kadar sta v spomladi nozh in dan enako dolga bila — prasnovati. Velika nozh ni tadaj nikoli pred, kakor 22. Šufhza (v prestopnim letu pa 21. tega mesza) in nikoli posneji, kot 25. Malitravna.

Domazhe povésti.

Is Prema.

Zhaftitljivo Vrédnishtvo! — „Novize“, kar povejo, fhe prav povejo; ali tako ni s zhafopisam „Karniolija“. Njeni ofemnajtí list nam kashe podobó ljudi, kakorshni so okoli Prema. V lashnjivi raslagi te réf lépe podobé pravi ona, de tako se nosijo ljudje v krajih Prema, Rovanj in Zhizharii, in de po obleki tega Zhishkiga para in is njih obojih snamenj — brufi in obrozhi — ki per njih na tleh leshite, se sposna, de revno mora biti njih shivljenje v desheli pustiga krafa. Velika lash! ktera, Bog vari! de bi se vkoreninila na domazhim in ptujim, bi bila enaka stari koprivi, ktera bi se s možnimi koreniki in obilnim semenam rasvlekla po vfi krajnfki desheli, ter opekla mnoge ljudi. —

Zhizh je saref lépe moshke postave, Zhizhka sdra viga, terdniga serna. Takih je ref dofti v Zhizharii, ktera se Primorju (Küstenland) ne pa Notranjfkimu perfhteje, v kateri, desiravno je kamnita in germovnata, ne shivijo junafhki Zhizhi famo s brufi in obrozhi, temuzh tudi od svoje kmetije, (zhe je ravno majhina, ima pa jako rodovitno semljo) od réje blagá, posebno dróbnize, od dervarjenja in ogljerije, ki tavshente prinesete, od mnogih kupzhij in tovojenja s vinam, kteriga Krajnzi dofti popijejo, in od obtefovanja debeliga hraftoviga, bukoviga, drenoviga, jefenoviga lesa in drugiga orodja sa Refhke in Tershafhke brodarije (Schiffswerften). Nólha ljudi okoli Prema in Rovanj ni Zhishki enaka, ampak Pivfhki in Barkinfki. Zesta is Reke v Terft meji Zhizhe od Barkinov; voda Reka, ki v Dleti spod Zhubranfkiga svira, per Shkozjani v strafhno jamo fhumezha doni, pod Krafam tezhe, in per Shtevani is dofti vrozhkov v morje lije, je perpravna mejiti Barkine od Rovanzov ali Doljanov; gorato pezhovje Globovnika do Šnoshefhke Lose pa meji Doljane od Pivzhanov, med kterimi Pivka tezhe in v Postójnko jamo fhumi.

Zhe je našim pridnim Novizam bilo mar in vfhez, svoje majhne pomote radovoljno ozhitno popraviti, fi bodo gotovo persadele tudi velike pomote svoje sestre Karniolije, kar je mogozhe poravnati, zhe nozhejo nezhafti deleshne biti. Torej je od te pomote pésmika sloshena, s ktero se „potrebni“, ne „bedaftih vprašanj“ Karniolii daje, jo k rasumi vabit in s petizami sgovarjat. Mi Premzi, ki nismo nikoli ne brufov ne obrozhov prodajali, tudi nikoli nismo in ne bomo nofilí zhishkih fukenj in opank, prófimo pri ti priloshnosti, naj zhaftitljivo vrédnistvo to písmo in nasledno pésmiko v Njih Novize urno vtaknejo, de bo „Urno, kaj je noviga“ poshteno med bravze prífhlo. Ostanemo v prijasnosti in spofhtovanju

Prem 11. Šufhza 1844.

Njih svefti bravzi in poshteni Premzi

Š. P. — V. P. — J. V.

sofeskni moshje.

Potrebne vprašanja Premzov.

Zhimu, Karniolija! fi nam spet vun dana,

Ker dofti Krajnfkih imamo noviz?

Sakaj podoba nólh t' je sdaj perdjana? —

»De b' móglá spet vloviti kaj petiz! —«

Sakaj nam Zhizha, Zhizhke dasi podobé,

Ki nílta róda Krajnzov in Krajniz?

Deshelo njih sakaj pífat' narobe? —

»Sa to, de b' zhishkih víd'la tud petiz! —«

Sakaj Rovanze, Premze h Zhizham stavísh,

Ki so raslozhni v nofhi ino v liz',

In Nótanjfko namest Primorfko pravísh? —

»Sa to, k' se motísh le savolj petiz! —«

Ne vesh, kje tvojih Zhizhov par prebiva?

Okol' Bergoda, Mun ino Vodiz.

Ne vesh, de Premza bístra Reka vmiva,

In ne terpi, de b' ftrila mu kriviz?

Is Študeniga.

V Študenim zerkve f. Jakoba v Notrajnfkim so pretezheni advént pervokrat prav lépe nove orglje sapéle, ktere so po fkerbnim persadevanju gosp. fajmoshtera, popreshniga in sedáj niga gosp. kaplana, bogabojezhi farmani narediti pustili. Sheljeli so jih she vezh lét, in té shelje so jim bile pretezheno léto s velikim veseljem dopolnene, po redi vfi domorodzi sa boshjo flushbo vneti, fo na